

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2504/2019
15.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, др Илије Зиндовића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Ивановић, адвокат у ..., против тужених „Марфин банка“ АД Београд, чији је пуномоћник Ана Лазаревић, адвокат у ..., ББ из ..., чији је пуномоћник Радослав Радојичић, адвокат у ..., и „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Ана Лазаревић, адвокат у ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5748/17 од 17.01.2018. године, на седници већа одржаној 15.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против ставова првог и другог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5748/17 од 17.01.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 52/16 од 19.04.2017. године, ставом првим изреке, дозвољено је проширење тужбе на туженог „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд; ставом другим изреке одбачена је тужба у делу којим је тражено да се утврди да је тужена ББ, као законски наследник првог наследног реда, сувласник 1/4 дела на непокретности која представља заоставштину пок. ВВ уписаној у лист непокретности број ... КО ..., зграда пословних услуга број ..., површине 1,17 ари, објекат индустрије коже и крзна број ..., површине 2,40 ари и породична стамбена зграда број ..., површине 1,06 ари са 1/2 дела кат. парц. бр. ..., површине 19,75 ари, што су тужени дужни признати и дозволити да се тужена ББ укњижи као власник наведених непокретности у катастру непокретности; ставом трећим изреке одбачена је тужба у делу којим је тражено да се утврди да је тужилац, као законски наследник првог наследног реда, сувласник 1/4 дела на непокретности наведеној у ставу другом изреке; ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев да се утврди да је ништава заложна изјава пок. ГГ оверена у Другом општинском суду у Београду Ов .../... од 04.04.2007. године; ставом петим изреке обавезан је тужилац да на име накнаде трошкова поступка исплати туженом „Марфин банка“ АД Београд износ од 166.650,00 динара и туженој ББ износ од 22.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5748/17 од 17.01.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом, тећем, четвртном и петом изреке; ставовима другим и трећим изреке одбијени су захтеви тужиоца и тужених „Марфин банка“ АД Београд и „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужени „Марфин банка“ АД Београд и „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд су благовремено поднели одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је установио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пок. ГГ и пок. ВВ, родитељи тужиоца и тужене ББ, су склопили брак 07.11.1954. године који је престао смрћу пок. ВВ 22.10.1995. године. Пок. ГГ преминуо је 23.07.2012. године, а после смрти родитеља парничних странака нису вођени оставински поступци.

Пок. ГГ је потписао заложну изјаву и оверио је у Другом општинском суду у Београду Ов .../... дана 04.04.2007. године ради обезбеђења потраживања правног предходника туженог „Марфин банка“ АД Београд из уговора о издавању банкарске гаранције број .../... од 04.04.2007. године према дужницима „Коцић“ ДОО Врчин и ГГ, као солидарном дужнику, која је издата у корист Фонда за развој Републике Србије у износу од 40.000.000,00 динара. На основу заложне изјаве заснована је хипотека на непокретностима уписаним у зкњ. ул. бр. ... КО ..., кат. парц. бр. ..., њива површине 19,75 ари, пословни објекат-... са дограђеним делом и породична стамбена зграда и непокретностима уписаним у зкњ. ул. бр. ... КО ..., кат. парц. бр. .../..., шума површине 1,64 ара и кат. парц. бр. .../..., њива површине 44,30 ари. Наведене непокретности су у време давања заложне изјаве биле уписане у земљишним књигама на име пок. ГГ.

Дана 11.07.2016. године уговором о уступању потраживања тужена „Марфин банка“ АД Београд је на туженог „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд пренела потраживање ради чијег обезбеђења је дата заложна изјава пок. ГГ.

Према становишту нижестепених судова тужилац није ни пуномоћник, ни законски заступник тужене ББ, па не може захтевати утврђење права сусвојине у њену корист. Према становишту првостепеног суда тужилац нема правни интерес да захтева утврђење права сусвојине на предметној непокретности у односу на тужене „Марфин банка“ АД Београд и „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд с обзиром на то да промена права својине на хипотекованој непокретности није од утицаја на право повериоца да

захтева намирење потраживања из вредности те непокретности, а нема ни правни интерес у односу на тужену ББ јер она не оспорава тужбени захтев, нити је уписана као власник непокретности у катастру непокретности. Према становишту другостепеног суда тужбени захтев да се утврди да је тужилац сувласник предметне непокретности је непотпун и недопуштен јер није вођен оставински поступак иза пок. ВВ, а расправљање заоставштине у парничном поступку није допуштено, нити је у парници захтевано да се утврди шта чини заоставштину пок. ВВ. Према становишту нижестепених судова заложна изјава пок. ГГ није ништава јер је пок. ГГ када је дао заложну изјаву био уписан као искључиви власник спорне непокретности у земљишним књигама због чега правни претходник туженог „Марфин банка“ АД Београд није имао разлога да сумња да на тим непокретностима постоје права трећих лица.

Нису основани ревизијски наводи којима се истиче да је, имајући у виду садржину члана 211. става 2. ЗПП, погрешан правни закључак нижестепених судова да тужилац нема правни интерес да захтева утврђење права својине у корист тужене ББ. У спору о обиму заоставштине и праву наслеђивања, потомци оставиоца јесу нужни супарничари у смислу члана 211. ЗПП и 9. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", 46/95...6/15). Међутим, из наведених законских одредби не произлази да тужилац има правни интерес да захтева утврђење права својине у корист тужене ББ у ситуацији када тужена ББ није заинтересована за подношење тужбе.

Према члану 2. Закона о хипотеци ("Службени гласник РС", бр. 115/05) поверилац који је своје потраживање обезбедио хипотеком овлашћен је да, ако дужник не исплати дуг о доспелости, наплати потраживање из вредности непокретности без обзира у чијој својини се непокретност налази. Чланом 24. истог закона прописано је да хипотекарни поверилац може, ако дужник не исплати дуг о доспелости, да намири своје потраживање из вредности хипотековане непокретности, без обзира у чијој својини или државини се она налази у том тренутку. Имајући у виду цитиране законске одредбе, ни за тужиоца, ни за тужене није од значаја да ли је тужилац сувласник спорних непокретности или није јер тужени „Фортуна аструм ЛТД“ ДОО Београд свакако може наплатити своје потраживање из вредности предметне непокретности, те су ревизијски наводи којима се истиче да је тужилац имао правни интерес да против тужених у овој парници поднесе тужбу за утврђење сувласништва на предметним непокретностима неосновани.

Нижестепени судови су правилно применили материјално право одбијајући тужбени захтев да се утврди да је заложна изјава пок. ГГ Ов .../... од 04.04.2007. године ништава. Заложна изјава од 04.04.2007. године је по форми и садржини дата у складу са одредбама чланова 9-14. Закона о хипотеци ("Службени гласник РС", бр. 115/05). Нису основани ревизијски наводи којима се истиче да није било довољно да правни претходник туженог „Марфин банка“ АД Београд приликом заснивања хипотеке на предметним непокретностима изврши увид у катастар непокретности, већ да је, ради пуноважности хипотеке, морао на поуздан начин да провери у чијој су својини непокретности. Пок. ГГ је у време давања заложне изјаве 2007. године био уписан у катастру непокретности као искључиви власник спорних непокретности, па је правни претходник туженог „Марфин банка“ АД Београд у складу са чланом 6. Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима („Службени гласник РС", бр. 83/92...101/05) основано сматрао те податке тачним и због тога не може трпети штетне последице. Законска претпоставка из члана 176. Породичног

закона према којој се сматра да је, у одсуству писменог споразума супружника о деоби заједничке имовине, брачног уговора и судске одлуке, упис извршен на име оба супружника и када је извршен на име само једног од њих, није релевантна у овом случају јер је пок. ГГ заложну изјаву дао 2007. године када је његов брак са пок. ВВ већ престао услед њене смрти 1995. године. Пок. ГГ у време давања заложне изјаве није био у браку, па правни претходник туженог „Марфин банка“ АД Београд није имао разлога заснованих на законској претпоставци из члана 176. ПЗ да сумња да је пок. ГГ искључиви власник хипотековане непокретности. Ревизијом се указује да заложна изјава од 04.04.2007. године не садржи елементе из члана 15. става 3. тачке 4) Закона о хипотеци што је ирелевантно за пресуђење у овој парници пошто услови наведени у члану 15. Закона о хипотеци ("Службени гласник РС", бр. 115/05), важећег у време давања заложне изјаве, нису услови од којих зависи пуноважност дате заложне изјаве. Одредбама члана 15. прописани су услови које заложна изјава мора да испуни да би се сматрала извршном исправом подобном за спровођење вансудског поступка намирења, док се у случају неиспуњења тих услова намирење спроводи у складу са законом који уређује извршни поступак.

Применом члана 165. става 1. ЗПП у вези чланова 153. и 154. ЗПП, Врховни касациони суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка јер није успео у том поступку.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић